



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jeppé A. Ravn:

Slægten

RAVN

2-101

9059

1. Del

Slægten Ravn

fra Vamdrup



Forord.

Efter gentagne Opfordringer fra nære Slægtninges Side om at nedskrive et historisk Slægtsregister for vor nærmeste Familie, er jeg endelig gaaet til Arbejdet efter mange Betæneligheder, vel vidende, at der vil kunne rettes adskillig Kritik imod Arbejdet. Men det skal være min Trøst, at intet menneskeligt er fuldkomment. Lad saa kun Kritikkerne komme og gøre det bedre. Derudfra overlader jeg nu Sagen til velvilligt Studium.

Faaborg 1939.

JEPPE A. RAVN.

I Tiden noget før Aaret 1800 og noget fremefter boede der i Øster Vamdrup to Gaardmænd, *Anders Andersen Ravn* og *Peder Andersen Ravn*, de var Brødre og begge født i Jordrup, hvor deres Fader var Gaardmand og hed *Anders Larsen* eller *Lauridsen*. Ved Eftersøgning i Arkivet er han ikke fundet med Navnet Ravn. Hvorledes Sønnerne saa har faaet dette Navn vides ikke.

En Udskrift fra Landsarkivet udviser følgende om *Anders Larsen* eller *Laursen* af Jordrup: Han var gift to Gange. Den 11. Juli 1734 viedes han i Jordrup til *Karen Hansdatter*, Datter af Sognefoged Hans Pedersen. Hun er begravet den 3. August 1750, 35 Aar gl. Den 1. Juni 1751 blev han i Skanderup gift med *Else Frandsdatter* fra Lunderskov. Med disse to Koner havde han følgende Børn:

I første Ægteskab:

1. Anna, døbt 25. December 1734.
2. Ane Marie, døbt 5. August 1735.
3. Laurids, døbt 1. Februar 1739, begravet 4. Juli 1762.
4. Hans, født 1744, begravet den 3. Søndag i Advent 1767.
5. Kristen, døbt 5. Søndag i Fasten 1745, begravet 4. Maj 1749.
6. Anna, døbt 11. Februar 1748.
7. Kirsten, døbt 20. Juni 1750, begravet 12. Septbr. 1750.

I andet Ægteskab:

1. Frands, døbt 16. Juli 1752.
2. Peder, døbt 17. Marts 1754.
3. Anders, døbt 22. Februar 1756.

4. Kristian, døbt 10. August 1760.
5. Niels, døbt 4. Søndag i Advent, begravet 13. Marts 1763.
6. Malone, døbt 3. Søndag efter Trinitatis 1765.

Anders Lauridsen døde i Jordrup den 20. September 1791, 85 Aar 9 Mdr. gl., men da Jordrup Kirkebog først haves fra 1726, kan hans Daab ikke findes i den. Han er dog sikkert nok født der i Sognet, eftersom Resolutionsprotokollen for Kolding Rytterdistrikt i Rejseudskriverens Indstilling af 2. Juni 1735 omtaler en Broder til ham, Lars Larsen, født paa Ryttergodset i Jordrup By. Intet Sted i Kirkebogen er han fundet anført med Efternavnet Ravn.

Det er kun Anders og Peder, jeg ved noget om. Efter gammelt Sigende skal der bo nogle af Slægten i Jellinge og paa Vejleegnen.

I sidste Halvdel af Aarhundredet boede i N. Vamdrup en Mand ved Navn *Jens Pedersen*. Kirkebogen udviser, at han den 22. Juni 1762 blev gift med *Mette Kirstine Jepsdatter* af Ajtrup, hvor de forhen var forlovede. Af deres Børn er fundet følgende:

1. Kathrine Marie, født 17. April 1763.
2. Ane Marie, født 24. Februar 1765.

Om denne Jens Pedersen kendes ikke ret meget udover, at han var ikke nogen dygtig Landmand, men derimod en god Jæger. Der fortælles følgende om ham: Han var en Dag paa Jagt i de store Skove, som den Gang fandtes Syd for Ø. Vamdrup helt ind til Bastrup. Han var gaaet hele Eftermiddagen uden at skyde noget. Han var paa Hjemvejen nær Skovens Udkant, da han tilfældig ser sig tilbage og opdager et større Dyr bevæge sig langsomt tæt bagved ham. Han sendte det den Ladning, han havde i Geværret, men dette var nok ikke beregnet paa saa stort et Vildt. Dyret sprang i Vejet og gav et vældigt Brøl. Jens Peder-

sen blev forskrækket og løb hjem; han stolede ikke paa, at Dyret havde faaet nok. Næste Morgen, det var en Søndag, og det var Vinter med Snelag, stod han dog tidligt op og gik til Skovs for at se efter Vildtet. Han fandt da paa Stedet en Ulv liggende dræbt. Han kunde se, at den havde kæmpet i Sneen, inden den var død. Nu kunde han gaa rolig og fik Karlen og Køretøjet med i Skoven og hentede Dyret hjem. Det var den sidste Ulv, som blev set og skudt paa disse Egne.

Gaarden laa og ligger endnu lige Syd for Kommunevejen, som gaar fra Østerbygaard til V. Vamdrup, hvor Kirken er beliggende. Lige ud for Gaarden kommer en Vej fra Hjarup, hvor Præsten den Gang boede. Nu stillede de Ulven op paa Bagbenene lige ud mod Vejen, hvor den skulde staa til Søndagsudstilling. Da Præsten kom for at køre til Kirken, bød han Karlen holde stille, han vilde af Vognen for at se det sjældne Dyr.

Hvorledes og hvem af de to Brødre Anders og Peder, der først er kommen til Vamdrup, vides ikke og kan jo ogsaa være ligegyldigt. Anders er sikkert som den unge, kraftige og energiske Karl kommen i Tjeneste hos Jens Pedersen, hvis økonomiske Forhold paa dette Tidspunkt var ved at gaa den forkerte Vej. Jens Pedersens havde nemlig et Sølvbæger, der sikkert nok var en Bryllupsgave fra hendes Familie i Ajtrup (Agtrup). Paa Bægeret stod indgraveret deres Navn: „Jens Pedersen, Vamdrup, og Mette Kirstine Jepsdatter af Ajtrup 22 — 6 — 1762“. Dette Bæger var sat i Pant for et Pengebeløb ovre i Skanderup Sogn.

Efter at Anders Ravn var kommen der som Karl, fik de noget bedre Skik paa Bedriften, og de kunde nu opspare en Skilling, saa de omsider kunde løse Bægeret hjem. Mette Kirstine tog saa en skønne Dag sammen med Karlen Anders A. Ravn spadserende til Skanderup for at tilbagebetale den laante Pengesum. Karlen lagde nogle af Pengene til. Antagelig har han allerede den Gang været Kæreste med Dat-

teren *Ane Marie*, med hvem han blev gift 15. Juli 1785. De blev boende sammen med Svigerforældrene i nogle Aar. Først den 16. Marts 1791 er der udstedt Skøde og Aftægtskontrakt. Hvor stor Gaardens Areal var, vides ikke, men dens Hartkorn staar anført i Dokumentet til 5 Tdr. 5 Skp. 2¹/₂ Album. Gaarden betegnes som Ejendomsgaard, og Dokumentet er approberet af Herlighedsejeren til Østerbygaard, F. Hansen, den 17. Marts 1791.

(Afskrift).

Nr. 4 — 07 1791.

Fire og Tyve Skilling.

Anno 1791 d. 16. Marty er indgaaet og sluttet en venlig Aftægts Kontrakt mellem mig Jens Pedersen paa den ene Side og min Svigersøn Anders Andersen paa den anden Side saaledes som følger:

1. Afstaar jeg Jens Pedersen med min Hustrus Villie og Samtykke min hidtil beboede Ejendoms Gaard i Østervamdrup staaende for Hartkorn Ager og Eng 5 Tdr. 5 Skp. 2 Fdk. 2¹/₂ Alb. til vores kjære Datter og hendes nuværende Mand Anders Andersen og alt fra Dato af hvad der forefindes uden og inden Døre maa de nyde og bruge og gjøre sig saa nyttig som de bedst ved og kan efter en idag af mig udgiven Skjøde som min Svoger Anders Andersen i alle Maader holder sig efterrettelig.
2. Hvorimod jeg Anders Andersen som Gaardens Antager forpligter mig og Efterkommere af Gaardens Besidder under havendes og fangendes Gods, at give mine kjære Svigerforældre aarlig saa længe de i Gaarden forbliver 2 Rdr. — siger to Rigsdaler — til Haandpenger, og naar de agter at flytte paa Aftægt, da at opbygge dem 6 Fag Hus udi ved Kirkevejen forsvarlig istandsat med Ovn og Skorsten, Loft, Vinduer og Døre saaledes

som det i alle Maader bør være og samme aarlig at vedligeholde samt en forsvarlig Kaalhaug ved Huset med Hegn om.

3. Ligeledes at give mine Svigerforældre til deres Livsophold aarlig 3 Skp. Sæd i hver Indtægt paa Marken og 1 Skp. Byg-Land i den saakaldte Nyskov og samme Sæd forpligter jeg mig og Efterkommere af Gaardens Besiddere forsvarlig at dyrke og drive i rette Tider og samme til Huset at hjemkjøre.
4. Skal det være mine kjære Svigerforældre tilladt at medtage paa Aftægt den bedste Ko, som forefindes blandt Gaardens Køer — levendes og aldrig død — samt 2de Faar, som de selv nyder Uld og Yngel af, hvilke græsses ved Gaardens egne Køer og Faar. Til Fodring nyder de aarlig 2 Læs Hø af stor Kjær og 1 Læs af den saakaldte Nyskov, og naar det er bjerget, da at hjemkjøre samme.
5. Forpligter jeg mig til at give dem aarlig 7 Læs Klyne og 7 Læs Tørv og samme at hjemkjøre uden nogen Klage.
6. Tager Aftægtstageren om imod al Formodning de skulde finde forgodt at drage for dem selv, nemlig: 1 Seng med fuld Behør, hvilke de lyster, 1 Haandkjeddel, 1 mindre dito, 1 Thekjedel, 1 Jerngrube, 1 Ildklem og Skovl, 1 Hø Le, 1 Ballie, 1 Kar, 1 Øltønde, 1 Boløkse, 1 Haandøkse, 1 Spade, 6 Stkr. Tintalerkenere og 1 Dito Skall, 1 Sæg og hendes Spinderok, 2 Stole, et lidet Trinbord og et Hængeskab.
7. Lover jeg at give dem aarlig til Slagt til 2 Rdlr. eller de Penge, 1 fed Gaas eller 3 Mk. (?), 1 Rdl. 4 Mk. til Humle og Salt og Offerpenge samt aarlig at betale deres Extraskat.
8. Naar mine Svigerforældre vil til Alters, skal jeg lade dem kjøre til og fra Kirken — og om de en Gang om Aaret vil til Kjøbstad, skal jeg lade dem befordre med Heste og Vogn.

9. Naar en af Aftægtstagerne ved Døden afgaar, da hjemfalder det halve af Sæden igjen til Gaarden.
10. Og naar de begge ved Døden afgaar, skal Gaardens Besiddere lade dem hæderlig kristelig begrave efter Skik og Brug og da alt, hvad der forefindes efter deres dødelige Afgang, skal igjen hjemfalde til Gaardens Besiddere, undtagen min Svigerfaders Livs og Gangklæder, som skal tilhøre Sønnen (nok en Skrivefejl, eftersom der ikke var nogen Søn).

At denne Kontrakt i alle dens før berørte Poster og Klausulder urørlig skal holdes og efterleves en da af os begge egenhændig Underskrift og til dets ydermere Bekræftelse og vores underdanigst bedende S. F. Canceliraad Hansen til Østerbygaard som Herlighedsejer behageligst vilde aprobeere samme.

Øster Vamdrup ut supra.

Anders Andersen.

Til Vitterlighed efter Begjering

Fr. Vilh. Hansen

aproberes af mig som Herligheds Ejer.

Østerbygaard, d. 17. Marty 1791.

F. V. Hansen.

Fremlagt og læst ved Skiftet efter Selvejer Anders Andersens Ravns af Øster Vamdrup hans afdøde Hustrues Anna Marie Jensdatter d. 5. Juli 1802.

Paa den høje Skifteforvalters Vegne:

P. Terpager.

Forevist for Skifteretten i Anledning af Aftægtsmandens d. 2. dennes indtrufne dødelige Afgang.

Herredskontoret i Kolding, d. 3. Jan. 1816.

Vestergaard.

Anders A. Ravns Hustru, Ane Marie Jensdatters Død er anmeldt til Skifteretten i Kolding 5. Juni 1802, og hun er begravet 21. Juni 1802 i Vamdrup, 37 Aar gl.

Jens Pedersen er død den 2. Januar 1816, men hvornår hans Hustru er død vides ikke.

Den anden af Jens Pedersens Døtre, Kathrine Marie, rejste til Fyn, hvor hun fik Tjeneste hos en Apotheker i Nyborg, hvor hun forblev til hans Død. Hun arvede lidt af hans Bohave, bl. a. et Chatol, som endnu er i Slægtens Eje i Vestjylland. Hun døde omkring 1846 eller 47. Da havde hun testamenteret bemeldte Chatol tilligemed et Lommeuhr og en mindre Sum Penge til sin Søsters Sønnesøn, Anders A. Ravn, der i sin Barndom var opvokset i Bedstefaderens Hjem.

Anders Andersen Ravn og Ane Marie Jensdatter havde følgende Børn:

1. Jens, født 30. April 1786.
2. Anders, født 7. Oktober 1788.
3. Jeppe Hansen, født 2. September 1792.
4. Peder, født 26. December 1798.

Efter Ane Maries Død 1802 blev Anders A. Ravn den 13. November 1802 gift med Pigen Maren Krestensdatter af Nagbølle i Skanderup Sogn. Forlovere var Hans Andersen og Kresten Olufsen. Prædikenteksten var: Es. 58, 11.

Anders A. Ravn og hans anden Kone havde ingen Børn. De sad med Gaarden til henimod 1830, da de afhændede den til en Slægtning af Konen, Søren Knudsen.

De gamle fik et Hus bygget i Nærheden af Gaarden og fik en Ko, hvortil de skulde have Foder og Græs. De tog en lille Dreng, Sønnesønnen Anders A. Ravn, Søn af Jeppe Hansen Andersen Ravn, der boede i Øster Lindet. Drengen havde været hos dem et Par Aar, mens de endnu havde Gaarden. Han har selv fortalt derom. Han var 3½ Aar gl., da han kom dertil. Hans Forældre var kørende

derover en Søndag. Da har det jo nok været aftalt, at Drengen skulde blive, men han vidste det ikke. Da de saa var ved at komme paa Vognen til Hjemrejsen, kom de i Tanker om, at Drengen ikke havde set Kalvene, som var i Stalden. Det var Bedstefaderen, som stod med ham og saa gik ind i Stalden for at se Kalvene, og imens kørte Forældrene bort. Drengen hørte Vognrummelen og tog til at græde, men da de kom ud, var Vognen borte. Han maatte nu holde sig til Bedstefaderen, og det gik ogsaa godt. Han havde nu her sit Hjem, indtil han skulde i Kongens Tjeneste. I Mellemtiden tjente han i en Bondegaard der i Byen 5 a 6 Aar. Manden hed Niels Kruse.

Man faar her, som saa ofte, at se, at dette at være født i en Gaard ikke er nogen Garanti for Fremtiden. Der har jo nok været jævn Velstand flere Slægtled tilbage. Den gamle A. A. Ravn var jo Gaardmandssøn fra Jordrup, maa-ske nok en Fæstegaard — det nævnes, at den var under Ryttergodset — og selv Ejer af en Selvejergaard i Vamdrup i henved 40 Aar. Jens Pedersen var rimeligvis født paa denne Gaard, og hans Hustru har nok været af velstaaende Slægt i Ajtrup.

Kirkebogen i Rødding udviser, at Jens Andersen Ravn, som er født i Vamdrup den 30. April 1786, Søn af A. A. Ravn og Hustru Ane Marie Jensdatter, er død den 10. Januar 1874 som Fattiglem. Og Jeppe H. Ravn, som er født i Vamdrup 1792, boede i Stenderup, Ø. Lindet Sogn, døde 12. Marts 1867 ene i et lille Hus langt fra Byen.

A. A. Ravns anden Søn, Anders Ravn, født i Vamdrup den 7. Oktober 1788, rejste som ung til København, hvor han forsvandt i Folkehavet. Ingen hørte senere fra ham.

Den fjerde og yngste Søn, Peder Ravn, er født den 26. December 1798, havde det været Meningens skulde arve Gaarden, men han døde i Vamdrup den 23. November 1821, 23 Aar gl.

Om den tredie Søn, Jeppe Hansen Andersen Ravn, vides det, at han var med i Frankrig som Soldat under Napoleonskrigene. Han blev ægteviet 16. November 1821 i Øster Lindet Kirke med Pigen Marie Kirstine Pedersdatter, Datter af Gaardmand Peder Andersen, Øster Vamdrup. De har altsaa været Bysbørn. Brylluppet stod i Øster Lindet, da han havde en Gaard i Stenderup, Gruegaard kaldet. Der gik saadan Ry af dette Bryllup, at gamle Folk ikke kunde huske at have set en saa fint pyntet Brud. Man maa da gaa ud fra, at der har været jævn Velstand, hvilket ogsaa fremgaar af dette, at hans Fader, efter at Broderen Peder var død, havde tilbudt ham at komme hjem for at overtage Fødegaarden, hvortil han havde svaret, at han havde det godt paa den Gaard, han nu havde. Hans Kone, Marie Kirstine, døde i en forholdsvis ung Alder, efter at hun havde været svagelig i flere Aar. De sidste Aar var hun blind. Hun døde den 16. Juni 1848, 49 Aar gl. Efter at megen Sygdom havde hærget Familien, gik han kort Tid efter Konens Død fra Gaarden og kom tilsidst til at bo ganske alene i et lille Hus ude ved en Mose langt fra andre Beboere. Hans Død er anført til den 12. Marts 1867, 75 Aar gl., men Dødsdagen vides ikke helt bestemt. Hans nærmeste Nabo havde lagt Mærke til, at han en hel Dag ikke havde set Skorstensrøg ovre ved Jeppe Ravn. Han gik da den følgende Morgen derover og fandt ham død i Sengen.

Der var i Ægteskabet 7 Børn:

1. Peder Jepsen Ravn, født 7. December 1822.
2. Anders A. Ravn, født 29. September 1824.
3. Ane Marie Ravn, født 22. April 1827, død 11. Juni 1844.
4. Mette Kathrine Ravn, født 13. Januar 1829, død 24. Juli 1833.
5. Jens Pedersen Ravn, født 11. Maj 1832, død 23. September 1840.

6. Mette Kathrine Ravn, født 27. Juli 1834, død 20. Januar 1921.
7. Maren Ravn, født 18. Juli 1839, død 6. Juli 1869.

Maren, som jo var min Faster, kan jeg nok huske, at hun døde. Her kom en Dreng henimod Aften med Brev om hendes Dødsfald. Da var Postvæsenet ikke saa stabilt, at man kunde sende et Brev om Begravelse. Det tog for lang Tid, inden det kom frem. Hun var gift med Skrædermester Chr. Fensholt og boede i Øster Lindet. Vi havde besøgt dem en Gang i Efteraaret 1867. Drengen havde Lov at blive her, til vi kørte til Begravelsen. Vi kørte den Gang i Kassevogn. Den anden Faster. Mette Kathrine, tjente her i Nærheden som Pige. Hende og Fader sad i en Agestol, Moder var ikke med. Den fremmede Dreng og jeg laa bag i Vognen i et Knippe Halm, hvor vi tog os en Søvn. Vi kørte jo tidligt hjemmefra paa selve Begravelsesdagen. Jeg kan huske, at jeg vaagnede op og saa Solen staa op, og da havde vi kørt halvanden Mil. Den Gang var det mere idyllisk at rejse end nu om Dage. Da saa man Egnen, man passerede. Nu puttes man ind i en Bil, og saa ser man ingen Ting.

Det var noget lignende, den Gang Bedstefader, Jeppe H. A. Ravn, døde. Det var i Marts Maaned med Snevejr. Her kom en ung Karl med Brev om Begravelsen. Han maatte ogsaa vente og køre med, det var jo nok med at gaa den ene Tur. Da var det Fader og Faster, der tog afsted. Vi ventede dem tilbage 3. eller 4. Dag, men det tog et Par Dage længere. De var kørt ud saaledes, at de mente at komme hjem samme Dag, men da de kom til den første By, det var vist Hjerding eller Dover, saa kørte de fast i Sneen. De traf en Mand, som sagde, at det var umuligt at køre igennem, men han havde Plads baade til Folk og Heste. Han bød dem ind, hvilket de tog imod, og her maatte de blive en Dag over paa Grund af Fygevejr.

Jeppe Hansens ældste Søn, *Peder Jepsen Ravn*, lærte Hjulmandshaandværket, blev gift med en Pige fra Majbøl, *Ane Johansdatter*. Han bosatte sig paa en mindre Landejendom paa Majbøl Mark, hvor han tildels brugte Haandværket. Det var vist i 1868, han byttede Ejendommen med en større paa ca. 40 Tdr. Land paa Ørsted Nørremark. Af Børn havde de kun en Søn, *Johan Peder Holm Ravn*, som er født 9. August 1853. Han var Musiker og arvede Gaarden efter Faderen. Han blev gift med en Gaardmandsdatter fra Byen, *Ane Margrethe Juhl*, født 20. August 1856, gift 4. Juli 1879. J. Ravn er død 14. Februar 1926, og hans Fader, Peder J. Ravn, er død 21. Januar 1909.

Johan Ravn og Hustru havde følgende Børn:

1. Peder Johansen Ravn, født 27. Juli 1880.
2. Iver Andersen Ravn, født 10. Maj 1882.
3. Anna Kirstine Ravn, født 29. Januar 1884.
4. Nikoline Andrea Jessine Ravn, født 18. Maj 1886.
5. Anders Iversen Ravn, født 29. August 1888.
6. Maren Marie Ravn, født 21. Januar 1891.
7. Johanne Margrethe Ravn, født 15. December 1892, død 11. Marts 1922.
8. Jes Iversen Ravn, født 19. Juni 1895, falden i Krigen 1916 i Frankrig.
9. Julie Amalie Ravn, født 12. Juli 1897.
10. Jørgen Johansen Ravn, født 5. September 1899, gift med Birthe Kathrine Klausen.

Johan Ravns Børn:

1. *Peder Johansen Ravn*, født 27. Juli 1880, lærte som Skorstensfejer helt fra Dreng. Han er gift med Birthe Grelk, vistnok en Pige der fra Egnen. De har ingen Børn og boer nu i Wandsbeck nær ved Hamborg. Skorstensfejerhaandværket fritog ham for Soldaterhaandværket og dermed for Krigen.

2. *Iver Andersen Ravn*, født 10. Maj 1882, er gift med Ane Lund. Han er Gaardmand i Lindet, og de har en Datter, Signe Margrethe Ravn, født 7. Juni 1910. I sine unge Dage var han Hjulmand, hvilket han vel nok først har lært hos Bedstefaderen, Peder Ravn. Han var med i Krigen og blev haardt saaret, men er dog kommet over det.

3. *Ane Kirstine Ravn*, født 29. Januar 1884. Hun blev gift 4. November 1904 med Gaardmand Andreas Kaspersen i Errested, der er født 2. Marts 1871. Hun er død 12. Juni 1931. De har en Datter, Ane Kathrine Kaspersen, født 8. April 1919.

4. *Nikoline Andrea Jessine Ravn*, født 18. Maj 1886, blev 22. Maj 1914 gift med Gaardmand Peder Marinus Laustsen i N. Sejerslev pr. Højer. Han er født 6. Juni 1872. Det er vistnok Fødegaarden, han har. Der er en dejlig Udsigt over til Visby mod Øst. paa den anden Side til et Engdrag, og lidt til Nordvest for Visby ligger den gamle Herregaard Trøjborg. De har en Søn, Anders Johansen Laustsen, født 11. Januar 1919.

5. *Anders Iversen Ravn*, født 29. August 1888, blev 9. August 1912 gift med Margrethe Hansen, født 3. Marts 1888. De har ingen Børn. De boede en Tid ved Kjeldstrup Strand, hvor de havde to store Gaarde, den ene paa 80 Tdr. Ld., den anden paa 120 Tdr. Ld. rigtig god Jord. Gaardene laa klods ind til hinanden, kun adskilt ved et lille Vandløb, ikke større end man kunde vade igennem ved Vintertid med Træsko paa uden at blive vaad. Gaardene laa idyllisk ved Siden af hinanden og saa ud til at være solidt opført, vist kort Tid efter Krigen 1848—50.

6. *Maren Marie Ravn*, født 21. Januar 1891, blev 27. Maj 1922 gift med Kristian Finnemann, der er født 8. Maj 1895. De har to Sønner, Niels Johan Finnemann, født 8. September 1923, og Johan Ravn Finnemann, født 22. Juli 1928. De har boet flere Steder som Bestyrere paa Do-

mænegaarde, indtil disse blev solgt. Nu bor de vist paa Als.

7. *Johanne Margrethe Ravn*, født 5. December 1892, død 11. Marts 1922. Tiltagende Svagelighed gennem flere Aar.

8. *Jes Iversen Ravn*, født 19. Juni 1895, falden i Krigen 1916 i Frankrig.

9. *Julie Amalie Ravn*, født 12. Juli 1897.

10. *Jørgen Johansen Ravn*, født 5. September 1899, var med i Krigen det sidste Aar. Marcherede hjem fra Frankrig, da Krigen ophørte. Han blev den 17. Juli 1932 gift med Birthe Kathrine Klausen, en Gaardmandsdatter fra Jels Sogn, nær ved den gamle Grænse. De har en Datter, Ane Margrethe Ravn, der er født 10. Juli 1934.

Den anden af Jeppe H. A. Ravns Sønner, Anders A. Ravn, født 29. September 1824, var det meste af sin Barn-domstid hos Bedsteforældrene i Vamdrup og kom derefter til at tjene hos en Gaardmand i Byen, Niels Kruse. Der var han, til han skulde være Soldat. Han blev Dragon og kom til at ligge i Aarhus. Fra den Tid havde han mange Indtryk at fortælle om, men jeg husker kun grumme lidt.

Dog kan jeg huske, han fortalte, at han var i det første Skolehold, hvor Befalingsmændene ikke maatte slaa de menige Soldater, men Befalingsmændene havde ikke godt ved at lade være. Naar der var Eksercits i Ridehuset, stak de Geværladestokken i Lommen; naar saa en Karl skulde have et Rap, var det naturligvis altid Hesten, som skulde have det, men det kunde ofte med Vilje fejle saa meget, at det blev Karlen, som fik det paa Laarene. Lige ind til Kasernegaarden boede en Bødker. Han stod tit oppe paa et Stillads og arbejdede, for da havde han Overblik over hele Kasernegaarden, og han sagde til Soldaterne, at hvis Befalingsmændene ved Slag og Stød kom nogen for nær, skulde han nok være dem til Hjælp. Det havde før været saa

slømt med Mishandling, at det ligefrem førte til Selvmord. Der var i Kasernegaarden en aaben Brønd, hvor de tog Vand til Hestene, og der var en Gang en Rekrut sprungen i Brønden og druknet.

Anders A. Ravn var lige bleven færdig med den faste Garnisonstjeneste, da Krigen brød ud i 1848. Han maatte saa have denne med alle 3 Aar. Han talte tit om, hvordan det var, naar han skulde hjem. Der var jo Vaabenstilstand om Vinteren, og da gik han hjem fra Aarhus til Vamdrup ud i et Træk, 15 a 16 Timer. Han kunde saa nogenlunde holde 1 Mil i Timen. Han tog en god Madpakke i Lommen, og naar han saa blev sulten, satte han sig ned paa Vejkanten og spiste sig mæt, eller hvis han kom igennem en Købstad paa den Tid, Folk var oppe, gik han ind og fik sig en Kop Kaffe. Et Aar kunde det være saa vaadt et Vejr, at Folk ikke havde faaet Kornet ind. Det var ved Juletid, han var nede mellem Kolding og Vamdrup; det var Nat, men maanelyst. Han syntes nok, der stod noget paa Marken, hvorfor han gik fra Vejen over paa Agrene for rigtig at se, hvad det var, og han saa da, at det var Havre, som stod i Skokke paa en stor Plet.

Den sidste Sommer, 1850, kunde vore Folk jo synge: „Dansken har Sejren vunden“. Da de i Høstens Tid fik Tyskerne drevet ned Syd for Dannevirke, slog Rytteriet Lejr i Telte ved en By, der hed Gros-Rejde — Klejn-Rejde laa i Nærheden. Da den tyske Hær trak Syd paa, var der en Del Bønder, som fulgte med (de tysksindede). De mente jo nok, at Strømmen snart skulde have vendt sig. Det var jo en kritisk Tid for Bønderne at forlade Gaardene. Noget af Kornet var høstet, og noget stod og var tjenligt til det. Da en Tid var gaaet, vendte de fleste af Bønderne ogsaa tilbage til Gaardene. De, som blev længst borte, kom let over det med at køre deres Havre hjem. Det var en rar Motion for baade Karl og Hest i Mørkningen at ride ud og hente et Par Havreneg til Føde for Natten. Der

blev nok klaget fra Beboernes Side, og der blev ogsaa holdt Forhør over Soldaterne, men der var ingen, som havde bjerget Havre. Officererne roste Soldaterne, for de mente nok, at der var ingen af deres Folk, der indlod sig paa saadanne Eventyr. Det sidste, de sagde, naar de forlod Mandskabet, var en faderlig Formaning, der lød saaledes: „Sørg godt for Eders Heste, Karle!“

Ellers var det mest Kartofflerne, det gik ud over i den lange Tid til efter Jul. Disse kunde jo nok kradses op med Sabelen, og i Tornystrene, som de altid havde med sig paa saadanne Ture, kunde der altid være Kartoffler til et Par Mand til Midagsmad. De lavede jo selv Maden derude i Lejren.

Saa snart de var ovre Dannevirke, var det, som om de var kommet til et helt fremmed Land. Først det med Bynavnene Gros og Klejn mindede om, at det var ved at gaa over til tysk. En Gaard bestod kun af et Hus af forskellig Længde, men Bredden var som Regel 36 Alen og ingen Skorsten paa Huset. I hele Stor-Rejde var der kun een Skorsten, det var paa en Skolebygning.

Husets Indretning var noget ejendommelig. Kreaturerne stod hen i en lang Række med Fodring forfra; hen ved Siden af var Tærskelo, og ved Siden af igen var et Rum til Køkken, hvor der fyredes paa et frit Ildsted. Røgen drev hen, hvor den vilde over hele Huset.

Husene var tækket med Tag eller Halm, saa de havde ifølge Tømmerkonstruktionerne en anselig Højde. Højt oppe inde i Køkkenrummet hængte Flæsk og Kød til Røgning. Foruden Køkkenet var der nok et Rum til Soveværelse, men ellers var der kun lidt Plads til Ophold for Familien.

Tiden gik, til man kom efter Jul dernede i „das grosze Vaterland“. Saa begyndte der saa smaat at tales om, at der skulde sluttet Fred, men den ene Dag gik og den anden kom, og man syntes at være lige nær.

Saa oprandt den 20. Januar, og det lød igen, at nu var der sluttet Fred. Budskabet blev modtaget med Mistro, men saa blev det udtalt af Officererne, at nu var det Alvor: Vi skal allerede i Morgen bryde op herfra Lejrpladsen for at drage nordpaa til vore Garnisonspladser. Da dette blev bekendt, modtoges det med Glæde over hele Linien

Der var nok ingen der paa Pladsen, som fik megen Søvn den Nat. Thi skønt de for en Del selv besørgede deres Vask, saa var der mange, som havde noget Linned hos Vaskekonerne, og dem fandtes der en Del af i Nærheden. Nok var Befolkningen for en stor Del plattysk talende og tysksindede, men ikke værre, end at de godt vilde tjene Penge ved de danske Soldater, naar det kunde ske paa ærlig Maade. Altsaa Mellemværendet skulde ordnes samme Aften. Havde Konerne ikke Tøjet helt i Orden, saa maatte de anstrænge sig for at faa det i Aftenens Løb, idet de fik den Forlov, at de kunde se ud paa Pladsen, naar Soldaterne var borte, og hvad der var af Efterladenskaber, Potter, Gryder og lignende, maatte de frit samle hjem hver til sig.

Næste Dags Sol oprandt over en glædestraalende Menneskemængde, der nu var glad for at komme afsted til den hjemlige Arne, og de fleste rejste nok med det Haab, at det var sidste Gang, de saa Dannevirke og Slesvig By.

Et lille Træk skal endnu tages med fra Feltens Tid. Det var den Gang, der gik en hel Uge, hvor Folkene ikke fik anden Søvn, end hvad de fik enten paa Hestens Ryg, eller hvis de kunde lægge sig paa Jorden et Øjeblik med Hestens Tøjle i Haanden. Det kunde de trygt gøre, for deres egen Hest skulde ikke gøre sin Herre Fortræd. Naar de red i Kolonne, kunde det ses, hvis en Karl slap i Søvn, for saa gik Hesten for rask, og saa maatte en Sidemand hen og have fat i Karlen og faa ham rusket vaagen. Saadanne Situationer kan ogsaa gøre Befalingsmændene lige med de

Menige. Saadan kom en Officer en Dag hen ved Siden af en Menig og spurgte ham, om han ikke havde et Stykke Brød. Jo, men han havde ikke andet, end hvad han havde i Hakkelseposen. Han rodede rundt i Posen og trak et Stykke Brød op, som vel nok havde ligget der et Par Dage. Det spiste Befalingsmanden med god Appetit.

Landsarkivet i Aabenraa oplyser følgende: *Jens Andersen Ravn* var første Gang gift med *Maren Andersdatter*. De er ikke viede i Rødding. Derimod har de faaet følgende Børn paa Rødding Østermark.

1. Peder Jensen Ravn, født 27. Oktober 1819.
2. Kristen Olesen Ravn, født 2. Februar 1822.
3. Hans Andersen Ravn, født 17. Marts 1823, død 19. April 1823.
4. Hans Andersen Ravn, født 30. Marts 1824.
5. Dødfødt Søn, født 8. Juli 1828.

Den 1. August 1828 døde Jens Andersen Ravns Kone, *Maren Andersdatter*, 35 Aar gl.

Den 12. December 1829 blev Jens Andersen Ravn gift anden Gang i Rødding med *Ane Marie Henriksdatter Schmidt* fra Højrup. Hendes Alder angives da til 37 Aar, men i 1838 til 38 Aar. De havde en Datter, *Maren Schmidt*, født 30. Oktober, død 8. November 1830.

1834 rejste Jens Andersen Ravn fra Rødding til Gram, 1835 fra Gram til Aabøl i Tirslund Sogn. Længere har man ikke fulgt ham. Ingen af hans Børn er konfirmeret i Rødding eller Gram.

De havde en Søn, som hed *Henrik*. Han er nok født, efter at de er flyttede fra Rødding, vistnok 1835. Han er opkaldt efter Morfaderen fuldtud, idet han som gammel Mand nævnes *Henrik Schmidt*. Et Avisudklip melder om hans Guldbryllup i 1910:

„Der skrives fra Hygum:

Som bebudet fejrede i Torsdags gamle Hjulmand Henrik Schmidt og Hustru i Brøstrup deres Guldbryllup. Guldbrudgommen er 75 Aar og Bruden nogle faa Maaneder yngre, begge er de endnu forholdsvis raske.

I Ægteskabet er der 5 Børn, 2 Sønner og 3 Døtre, alle gifte. De var alle samlede til Glæde for de gamle Forældre. Sønnerne er begge selvstændige Købmænd i Aabenraa, hvor de ved Flid og Dygtighed — begyndt paa bar Bund — har oparbejdet sig gode Stillinger. Hen ad Eftermiddagen samledes Byens Folk i et Telt hos Naboen, Gaardejer Nis Ravn, for at lykønske og glæde de gamle ved nogle Timers Samvær. I deres lille Hjem, hvor de har boet de sidste 36 Aar, er der nemlig ikke Plads til at modtage saa mange Fremmede.

I Kirken, hvortil de ledsagedes af et ikke saa lille Følge, talte Pastor Bachmann smukt og hjerteligt til de Gamle over Guds store Naade og Kjærlighed mod dem gjennem de mange svundne Aar, og at han har ladet dem opleve en Højtidsdag, der kun bliver de færreste Ægtefolk tildel.

Ved Bordet om Aftenen, hvor der blev talt og sunget, overrakte Pastor Bachmann dem den sædvanlige Guldbryllupsgave paa 50 Mk. samt en Bibel fra Sognets Kirkeforstanderskab. Endvidere overrakte Gaardejer P. Lund af Lille Brøstrupgaard de gamle paa Beboernes Vegne en Pengegave, en lille „Tærepeng“ paa de gamle Dage.

Telegrammer og Breve med Lykønskninger fra Venner og Bekendte nær og fjern strømmede ind Dagen igennem“.

Jens A. Ravn er altsaa fiyttet tilbage til Rødding, hvor han døde i 1874. Jeg saa ham der i Sommeren 1869, og ligeledes Henrik. Jeg mener snart, at de boede sammen den Gang.

Angaaende Anders A. Ravns Hjemkomst fra Krigen skal det meddeles, at han slap fri for at blive saaret, derimod havde han et langt Sygeleje det ene Krigsjaar, det var

vist 1849. Han sagde, at han laa paa Sygehus i 16 Uger og kom ud lige ved Nytaar. Det var vist Koldfeber til at begynde med, men han fik ogsaa Tyfus og laa en Tid i Slesvig By. Om han laa der hele Tiden, ved jeg ikke, men han kom godt over Sygdommen, saa godt, at han næsten ikke søgte Læge siden i sit lange Liv, 85 Aar.

Da han kom hjem til Vamdrup i Vinteren 1851, dukkede det Spørgsmaal op, hvad han nu skulde slaa ind paa. Landbrug var det Ideal, han øjnede ude i det fjerne, men hvordan skulde han naa det. En Bondekarls Løn var da ikke eller allerhøjest 10 Rigsdaler sl. Curant. Han valgte da at gaa i Murer-, Snedker- og Tømmerlære. Der var det gode ved disse Haandværk den Gang, at de blev ikke arbejdsløse; de murede om Sommeren, og saa lavede de Snedkerarbejde om Vinteren, Vinduer og Døre, Loft og Gulve, hvor der byggedes et nyt Stuehus. Der var meget Arbejde med at lave Brædderne i Stand.

Har arbejdede saa som saadan i nogle Aar, tilsidst som Mester. Han var med ved flere store Ladebygninger i Hjarup, og i Vamdrup byggede han en hel Gaard for sin Morbroder, Anders Pedersen, kaldet Ødis, fordi hans Fader, Peder Andersen, var kommen fra Ødis. Han flyttede selv ud paa Marken og solgte den gamle Gaard i Byen. Her blev A. Ravn forlovet med sin Morbroders ældste Datter, *Maren*.

Jeg ved ikke, om Læserne har anet, at A. A. Ravn er min Fader, hvilket er Tilfældet, og Anders Ødis' Datter min Moder. Jeg vil saa nu paa dette Tidspunkt komme med lidt Redegørelse for Moders Slægt.

Hendes Farfader hed jo Peder Andersen (Ødis) og boede i Ø. Vamdrup. Hendes Fader, Anders Pedersen, fik Gaarden i Ø. Vamdrup. En Broder, der hed Morten, blev gift med en Datter af Jens Brænder, der havde den Gaard ved Vamdrup Kirke, som senere blev taget til Præstegaard. Brændernavnet fik han, fordi han havde været Brænderkarl paa Østerbygaard, hvor der den Gang var Brænde vins-

brænderi, og Navnet overførtes paa Morten, saa han blev kaldet Morten Brænder. Han var gift to Gange med to Søstre. Der var flere Børn. Peder, Søren og Maren, der døde ugifte, og saa var der Ernst, Stine, Kirstine og Jens, der alle var gift. Ernst boede i Hjarup. Stine kom til Fyn. Kirstine var gift med en Bygmester i Vamdrup. Jens boede ogsaa i Vamdrup flere Steder.

En anden Broder til Anders Ødis hed Thomas Peder- sen og var gift og boede i Skodborg. Han havde flere Børn. Et Par Sønner rejste til Amerika efter Krigen 64, fordi de ikke vilde være Tyskere.

Og saa var der jo den Søster, som var min Farmoder.

Moder Moder var fra en Gaard nord i Sognet, som hed Søgaard. Hendes Fader hed Søren Rasch, og hun havde flere Søskende. Den ældste hed Ane og var gift med Ole Svendsen. De boede først i Gjelballe, vistnok Skanderup Sogn. Siden flyttede de herud til Autrup i Faaborg Sogn. En Søster, som hed Mette Johanne, var omtrent paa Alder med min Moder, kom ved sit Giftermaal til at bo i Ærøskøbing. En anden Søster, Ane Kirstine, hvis Mand hed Niels Kræmmer, fordi han rimeligvis havde gaaet Kræmmer i sine unge Dage, boede først i Vamdrup eller Bønstrup, hvorefter de flyttede til Horsens.

En Broder, som hed Laurids Rasch, blev gift med en Enke, der havde en større Gaard i Bramdrup i Ødis Sogn.

En Broder, som hed Rasmus, fik nok først Fødegården Søgaard; den solgte han, rejste saa ned mellem Vejle og Horsens og købte en Gaard i Barrit. En anden Broder, Hans, som ikke var gift, rejste med til Barrit. Rasmus var en Vinterdag kørende til Horsens i Fjedervogn. Hestene var lette i Vintertiden, og da han var kommet noget udenfor Byen, tog de Magten fra ham og løb løbsk. Han væltede og slog sig ihjel. En Husmand, der var kommen op at køre med, slap med nogle Skrammer. Da en Tid var gaaet, blev Hans gift med Enken, Marie. Rasmus

havde været gift en Gang før, saa der var mange Børn, der var jo 3 Hold. Marie var Moder til mindst 12 ved begge Mænd, som hun var gift med.

Anders Pedersen (Ødis) var bleven Enkemand og gift med en Pige fra Seest, Kathrine Højen. Forholdene førte med sig, at han ogsaa solgte den nye Gaard derude paa Marken. Han rejste da ned for at besøge sin Svoger, Ole Svendsen i Autrup, Faaborg Sogn. Da vidste han, at der var en Gaard til Salg i Heager, Øse Sogn. Den rejste Anders Pedersen over og købte og skulde overtage i det nær forestaaende Foraar. Prisen kender jeg ikke.

Datteren Maren, min Moder, var hjemme dette Aar og fulgte med ud til Øse Sogn. Hun tjente flere Steder efter Konfirmationen, saaledes 2 Aar i Hjarup og 1 Aar i Bastrup. Hun var først i Hjarup, hvor Konen var lidt i Familie og var 50 Aar gammel, Manden kun det halve, Der skulde hun lære lidt husligt Arbejde. Der var en Pige mere. De skulde begge karte, og Konen spandt. Hun roste Moders Tøjer for, at de var kartet ualmindelig godt. Moder svarede en Dag, at hun var ikke kommen til Hjarup for at lære Kartning, det kunde hun i Forvejen. Det førte til, at hun nu kom til at spinde.

Nu skulde der være Bal i Kroen i Fastelavnen. Manden var en ivrig Danser og vilde gerne til Bal. Det syntes Konen ikke om, men Manden tiggede Konen for at faa Lov til at gaa til Bal uden hendes Deltagelse. Han fik ogsaa Lov til dette.

Konen kunde ikke lide, at Pigerne sang Viser. De havde dem paa Tryk eller Afskrift og puttet i Lommen. Naar de nu om Aftenen sad og kartede, og Konen sad ved Rokken, og det blev lidt hen paa Aftenen, saa tog Konen en lille Lur ved Rokken. Da fik Pigerne fat i Viserne og læser dem over, saa de kunde lære dem udenad. Saa havde de dem ved Haanden under Dagens Arbejde. Køerne gik ude baade Nat og Dag, og her havde Pigerne undertiden

lang Vej at gaa til Malkning, og saa skulde de bære Mælken hjem.

Hun fulgte altsaa med Familien ud til Øse Sogn. Det var i Foraaret 1856. Det var helt nye Forhold, hun der kom til at leve under. Det er ikke alene Naturen, der er Forskel paa fra Østjylland. Befolkningen er ogsaa en anden, men jeg tror nok, hun befandt sig godt mellem Vestjyder, og det fik Betydning, den Gang hun og Fader skulde sætte Bo. Da var hun ikke bange for Vestjylland.

Da hun var $\frac{3}{4}$ Aar gammel, indtraf et Tilfælde, som let kunde have kostet Livet. Gaarden brændte nemlig. Det var en Søndag i Juli Maaned, Bedstefader og Bedstemoder havde sammen med den lille været ovre i Gjelballe for at besøge Ole Svendsen. De var kommen godt hjem og i Seng og sov fast. Der var 2 Karle paa Gaarden, og de havde ligget vaagen lidt og frydet sig over, at det var saa lyst udenfor. De mente, det var Maaneskin, men saa kom de til at tænke paa, at der var ingen Maane paa denne Tid. De opdagede da, at Gaarden brændte, og at det var det, som lyste op. De fik travlt med at gøre Allarm til de øvrige Folk, og det var paa høje Tid. Bedstefader og Moder maatte ud af et Vindue i det blotte Linned. Der stod et lille Bord lige indenfor Vinduet, og der lagde Bedstemoder Barnet, mens hun sprang ud af Vinduet for straks at tage det i Favn. Hun var kun godt kommen til Side, inden Taget skred ned. Havde hun faaet det ned over sig, havde hun og Barnet været redningsløst fortabt i Ilden. Der laa to Gaarde sammen, og de brændte begge. Ilden var opstaaet i den anden Gaard, og man syntes, det var sært, at Folkene derovre ikke havde gjort Allarm. Bedstefader kom nogenlunde over Brandtabet, skønt de havde intet forsikret. „Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger“ var nok bleven oprettet nogle Aar før, men det var ikke saa langt nær alle, der havde benyttet den.

Anders Pedersen (Ødis) og Hustru Ane Margrethe Ross havde følgende Børn:

1. Maren Andersdatter, født 5. Oktober 1833.
2. Peder Andersen, født 1835.
3. Søren Ross Andersen, født ?
4. Kathrine Andersen, født 1837, død 1869.

Anders Pedersen (Ødis), der var født 1806, døde 1897, og hans Hustru døde 1845. Han blev 1848 gift med sin anden Hustru, Kathrine Højen, der var født 1824 og døde 1880. I dette andet Ægteskab var der følgende Børn:

1. Jørgen Andersen, født 17. Februar 1849, død 12. Maj 1925.
2. Ane Margrethe Andersen, født 18. September 1852.
3. Johanne Andersen, født 1854.
4. Karen Andersen, født 1857.
5. Ole P. Andersen, født 9. Juli 1859.
6. Ane Kathrine Andersen, født 1863.

Peder Andersen blev 17. September 1872 gift med Johanne Nielsen, en Datter af Gaardmand Niels Jørgensen, Øse. Om ham skal der fortælles et lille Træk.

Det havde fra gammel Tid været Skik og Brug, at Bønderne, særlig Gaardmændene, selv lavede det Brændevin, de brugte. Nu kom der en Tid, da det ved Lov blev forbudt, men det blev ikke altid overholdt, og Politiet blev da sendt ud for at lede efter Brændevinstøj, Redskaberne, som blev brugt ved Fremstillingen. Snushanerne, som de blev kaldt, var som Regel 2 i Følge. Der kom ogsaa en Dag et Par ind til Niels Jørgensen. De var meget høflige. De havde hørt, at han havde Brændevinstøj, og nu skulde de ind og se efter, om det forholdt sig rigtigt. Jo, det er rigtigt nok, sagde Niels Jørgensen straks, da de var kommen ind i Dagligstuen. Nu var det meget almindeligt den Gang, at der fandtes 2 Alkovesenge, og mellem disse fandtes et Skab med Luge ud til Stuen, og der i dette Skab stod en Karaffelflaske af klart Glas, saa stor, at den mindst kunde

rumme 1 Potte eller 1 Liter, tilligemed 3 a 4 Snapseglass. Det var saa nemt tilgængeligt, naar der kom fremmede og skulde beværtet. Niels Jørgensen gik straks til Skabet, tog Flaske og Glas ud paa Bordet og skænkede op til dem tilligemed til sig selv. De smagte paa Varerne, som nok bekom dem vel, for det var ikke hvert Sted, de kom, at de blev saadan beværtet, og de sad og talte om Brændevinstøjet i al Gemytlighed. At det virkelige Brændevinstøj laa under en Stendynge ude i Kragkær blev der ikke talt om.

Peder Andersen fik et Stykke Jord af Niels Jørgensens Gaard og fik bygget en Gaard derude ved Kragkær, sydøst for Øse By. Der var flere Børn.

1. Den ældste, Anders Peder, fik først Gaarden efter Faderens Død. Efter at han havde haft den et Par Aar, afhændede han den til en Søster og Svoger, Thomas Kristensen og Margrethe. Han rejste da til Amerika, fik en Farm og blev gift derovre. Han rejste saa til Kanada, hvor han døde som en forholdsvis ung Mand af Kræft.

2. Marie, der blev gift med en Murer og Tømrer. De bosatte sig ved Tistrup Station.

3. Niels Jørgen lærte Slagterprofessionen. Broderen Anders Peder var med Familien en Rejse her hjemme fra Amerika i Vinteren 1912—13. De rejste derover igen i Marts Maaned, og da rejste Niels Jørgen med dem. Han overtog vist en Farm, som Anders Peder havde, og da var det nok, at Anders Peder rejste til Kanada.

4. Margrethe Andersen var bleven gift med Thomas Kristensen. De overtog Fødegaarden efter Anders Peder, da han rejste til Amerika første Gang.

5. En Søn, som hed Søren Andersen, overtog Gaarden efter Thomas, der nu bor i Varde, hvor de har lidt Smaahandel. Søren har været syg i flere Aar, men han har Gaarden endnu.

6. Kathrine, der er den yngste og er født 1888, er gift med Vognmand Rask Sørensen og bor i Varde.

Kathrine Andersdatter, Datter af Anders Pedersen (Ødis), var gift med Nis Jørgen Jensen Lund, en Sønderjyde. Han og en Kammerat købte et Stykke Hede i Debel nogle Aar før de blev gift. De fandt Mergel derude i Heden, som de nu kultiverede en Del af og byggede sig hver et Hus med Beboelse og Plads til nogle Køer og et Par Heste. I Mergelgraven fik de Ler til Sten, som de saa selv producerede til Bygningerne. Klynemose var der ogsaa derude. De boede derude paa Debel Hede i Faaborg Sogn indtil Foraaret 1868, da de byttede Ejendom og kom til at bo tæt ved Holsted St. I Juli Maaned 1869 døde Kathrine efter en Barnefødsel fra 6 Børn i Alderen fra 0 til 9 Aar. Hjemmet blev kort Tid efter opløst, og Børnene kom i Pleje hos Familien. Maren kom til Heager hos Bedstefaderen, og de øvrige kom i Pleje hos Nis' Familie.

Den ældste, Jørgen, døde her i Faaborg i April 1884. 24 Aar gl. Han led meget i det Ben, han havde mistet. Det var vist Tuberkulose. Han var da i Pleje hos sin Moder, Maren og A. A. Ravn.

Maren Lund, der er født 1866, arvede et Hus i Esbjerg efter sin Fader. Han var i Tidernes Løb bleven gift med en Enke og havde bosat sig i Esbjerg. Nogle Aar efter Faderens Død blev Huset solgt og Pengene indsat i Overformynderiet. Hun var nu hjemmehørende i Esbjerg. og da hun blev gammel nok dertil, blev hun optaget paa Alderdomshjemmet og med Aldersrente derfra.

De øvrige fire Søskende er i Amerika og har været i mange Aar. Peder Lund har været hjemme engang med Familien. Konen var fra Østjylland, vistnok Vejleegnen. Ane Margrethe er gift med en Sønderjyde. Anders er ikke gift; han ernærer sig delvis ved at fungere som Dyr læge blandt sine Landsmænd.

Maren Andersen, der var født 5. Oktober 1833, blev gift med A. A. Ravn, der er født 29. September 1824. De blev gift 23. Maj 1857 i Vamdrup, hvor deres gamle Præst

Find, der havde konfirmeret dem begge, nu ogsaa fik Lov at ægtevie dem. De sad i Lejehus den Sommer, og A. A. Ravn brugte Haandværket. Han havde ogsaa det sidste Aarstid kigget noget efter Ejendomme, saaledes ogsaa engang Aaret før, da han besøgte Kæresten derude i Heager. Da havde han i Aastrup hørt, at der var et Par gamle Folk der i Byen, som nok vilde sælge deres Ejendom. Denne var ikke saa stor, saa den kunde vist godt passe ham. De kørte med Stude. Ravn kom hen til dem, hvor de boede i Byen, men det meste af Jorden laa langt uden for Byen. De talte noget om Betingelserne. De skulde jo have en Aftægt, som vist ikke var saa lille. Men de var gamle og svagelige, trøstede Manden med, saa det kunde ikke vare saa længe med den Aftægt. De sad nu og talte sammen om alt muligt, og kom da ogsaa til at tale om Jagt. Her var jo godt Jagtterræn paa de store Hedeflader, specielt kom de ind paa Rævejagt. Manden fortalte da, at han forgangen Aar havde været med til en saadan, hvor han løb efter Ræven og fangede den. Da A. A. Ravn hørte om det, tænkte han som saa, at det maatte nok hellere være med den Ejendomshandel; naar han er saa sikker til løbe, kan han gerne blive mig for sejt at holde ud med. Han gik derfra med uforrettet Sag, og han kaldte ham aldrig andet end Rævemanden i Aastrup.

Som sagt, saa arbejdede A. A. Ravn ved Haandværket den Sommer i Vamdrup og Omegn, men da det kom efter November, blev der Lejlighed til at gøre en Tur til Vestjylland. Der var en Gaardmand, som havde Familie i Tistrup Sogn, og hvem de vilde besøge. Her kunde A. A. Ravn og hans Kone køre med helt til Heager. Det vilde blive en 3 Dages Tur, hvilket var meget passende.

De kom saa paa Besøg hos Anders (Ødis), som næste Dag kørte dem over til Ole Svendsen i Austrup. Der blev jo nu og da talt om, at de skulde have en Ejendom købt ved Lejlighed. Da det var bleven Aften, og de vilde til at

tage af Sted til Heager, kommer Ole Svendsen i Tanker om, at der er en lille ny Gaard til Salg ovre paa Faaborg Vestermark, kun $\frac{1}{2}$ Fjerdingsvej, naar man satte lige til.

Da de havde forspændt, sprang en af Sønerne op paa Vognen og paastod, at nu skulde de over og se Gaarden med det samme. Han tog Tømmerne og kørte først op til Faaborg By og saa ud til Gaarden, hvor Folkene allerede var gaaet i Seng. De fik Manden og Konen banket op. Jo, det var rigtigt nok, at Gaarden var til Salg. De kunde se paa Køerne, det var jo det eneste, der kunde ses om Aftenen.

De gjorde saa Aftale om, at Køerne skulde komme igen næste Dag og se nøjere paa Sagerne baade ude og inde. Anders Pedersen kørte saa hjem til Heager, og de andre tog saa Dagen efter over for at se nærmere paa Gaarden, og Resultatet blev, at Fader købte Gaarden og skulde overtage denne den 13. December. Moder rejste med Vognen, som kom fra Tistrup den Dag, medens Fader skulde blive for at tage med til Varde for at faa Papirerne skrevet.

Gaardens Tilligende var dengang 90 Tdr. Ld., hvoraf over Halvdelen var Hede. Besætningen var 1 Arbejdshest, 1 Plovstud, 5 Køer samt 5 a 6 Faar. Prisen var 9000 Kr. og halv Aftægt til Konens Moder, som var 66 Aar gl. og boede i den gamle Gaard oppe i Byen, hvorfra denne var stykket ud for 2 Aar siden.

Det har nok været en trist Vinter. Brændsel var der ikke for meget af, og værre var det med Foderet. Den 13. Marts havde de fuldstændig opfodret, og de maatte da slaa Køerne ud. Heldigvis var det godt Vejr, saa Kreaturerne tog ingen Skade af det. Fader kørte til Hjarup med 1 Hest for at hente Halm, da der ikke var noget at faa her paa Eggen. Nu havde der vistnok gennemgaaende været en daarlig Høst i 1857, men det viste sig, at der snart blev bedre her paa Gaarden. Der var 23 Fag Hus,

men allerede i 1862 maatte han til at bygge 6 Fag til, fordi der var for lidt Plads, og der byggedes til flere Gange. A. A. Ravn producerede altid selv Murstenene, idet der var godt Ler til Sten og Tørvejord i Overflødighed.

I 1867 tjente her en Karl fra Skodborg, som havde tjent flere Steder i Østjylland. Da var Kløveren her saa god, at han sagde, at han havde ikke set den bedre i Østjylland.

De havde 3 Børn:

1. Jeppe Andreas Ravn, født 10. April 1858.
2. Ane Margrethe Kirstine Ravn, født 4. Maj 1862.
3. Marie Kirstine Ravn, født 23. September 1869. Hun var meget svagelig al sin Tid og døde som lille den 16. Oktober 1872.

Jeppe A. Ravn overtog Fødegaarden omkring Nytaar 1899. Han blev 29. Oktober 1901 gift med Karen Lauridsen, Datter af Lambert Lauridsen, Nr. Starup. Hun er født 3. Juli 1869. De havde ingen Børn og afhændede 1. April 1933 Gaarden til Ejnar Vestergaard Sørensen, en Søn af Ane Margrethe og Eskild Sørensen, saa Gaarden blev i Familiens Eje.

Ane Margrethe Kirstine Ravn blev den 16. November 1888 gift med Eskild Peder Sørensen af Autrup, som er født 7. Oktober 1858 i Guldager Sogn. De overtog hans Forældres Gaard i Autrup, den vestligste i Faaborg Sogn. Eskild Sørensen og Ane Margrethe Ravn havde følgende 8 Børn:

1. Anna Kathrine Sørensen, født 23. September 1889.
2. Søren Thomsen Sørensen, født 22. December 1890.
3. Anders A. Sørensen, født 11. November 1893.
4. Peder Marinus Sørensen, født 27. Oktober 1896.
5. Maren Sørensen, født 8. August 1900.
6. Hans Sørensen, født 26. Maj 1903.
7. Ejner Vestergaard Sørensen, født 5. Januar 1906.
8. Nanna Sørensen, født 31. Januar 1910.

1. *Ane Kathrine Sørensen*, der er født 23. September 1889, blev 28. Oktober 1925 gift med Laurids Pedersen, Grimstrup, født 17. November 1902. Han havde overtaget sine Forældres Ejendom, som de endnu beboer. Ved ihærdigt Arbejde og Dygtighed er den drevet frem til en ualmindelig Ydeevne. De har ingen Børn, men de har antaget to Plejebørn, to Søskende, der er Københavnerne.

2. *Søren Thomsen Sørensen*, der er født 22. December 1890, blev 2. September 1921 gift med Ester Marie Mathiasen, født 19. Marts 1897 og Adoptivbarn af Mads Kr. Mathiasen i Faaborg. Hendes Fader hed Jens Jørgen Lauridsen og boede i Faaborg. Baade hendes Fader og Moder døde, da hun var ca. 8 Aar gl.

Deres Børn er følgende:

1. Magna Sørensen, født 8. Oktober 1922.
2. Eigil Sørensen, født 15. Februar 1924.
3. Arna Sørensen, født 17. September 1925.
4. Asta Sørensen, født 28. November 1927.
5. Villy Sørensen, født 7. Oktober 1930.
6. Erling Sørensen, født 30. Juli 1934.
7. Anna Lise, født 21. April 1936.

De overtog Mads Kr. Mathiasens Gaard paa Faaborg Søndermark, hvorfra han tog et Stykke Jord og byggede sig et Hus til et Par Køer og en Russerhest.

3. *Anders A. Sørensen*, født 11. November 1893, blev 4. Juli 1924 gift med Elle Marie Kristensen, der er født 2 Januar 1898 og er Datter af Kristian Kristensen i Autrup. Anders havde købt en Gaard i Kløvgaard i Henne Sogn. De havde følgende Børn:

1. Frede Sørensen, født 24. April 1925, død 1. Maj s. A.
2. Frede Sørensen, født 26. Juli 1926.
3. Eva Sørensen, født 22. April 1929.
4. Eskild Sørensen, født 16. Juli 1931.
5. Alf Sørensen, født 9. September 1932.

Elle døde 6. Marts 1936, hvorefter Anders den 11. November 1937 giftede sig med Pigen Anna Larsen fra Henne Sogn, født 3. April 1913. Til Anders Sørensens Gaard er der 90 Tdr. Ld. Stuehuset var omtrent nyt, medens de øvrige Bygninger var ældre. Stalden er ombygget 1937.

4. *Peder Marinus Sørensen*, der er født 27. Oktober 1896, blev 28. April 1922 gift med Martha Grenge, en Gardmandsdatter fra Ø. Ulslev paa Østlolland. Han købte da en mindre Gaard, men han er senere flyttet nærmere til Nakskov til en Gaard paa 75 Tdr. Ld., Vesterskov pr. Nakskov. Det er rigtig paa Sukkerroeegnen.

De har følgende Børn:

1. Ruth, født 30. December 1923.
2. Helge, født 15. Juni 1928.
3. Børge, født 3. Marts 1930.
4. Ingrid, født 26. Juli 1934.

5. *Maren Sørensen*, der er født 8. August 1900, blev 4. Maj 1932 gift med Peder Klausen Pedersen af Faaborg, der er født 28. Februar 1899. De har følgende Børn:

1. Eskild Pedersen, født 20. Juli 1933.
2. Carlo Pedersen, født 2. September 1939.

6. *Hans Sørensen*, født 26. Maj 1903, blev 1. Juni 1932 gift med Signe Kristensen af Agersnap, Bejsnap Kirke-distrikt. Hun er født 4. Januar 1906. De bor paa en nybygget Gaard, kaldet „Højvang“, lige ved Vejen til Aarre, 1 Kilometer vest for Faaborg. De har 3 Børn:

1. Gerda, født 31. Marts 1933.
2. Verner, født 26. Juli 1934.
3. Inga, født 26. Januar 1937.

7. *Ejner Vestergaard Sørensen*, født 5. Januar 1906, blev 8. September 1933 gift med Selma Tobiasen fra Bilumvad i Aal Sogn. Han overtog 1. April 1933 Gaarden af Jeppe A. Ravn, Slægtsgaarden. De har 2 Børn:

1. Anna Margrethe, født 13. August 1934.
 2. Elly, født 7. Oktober 1936.
8. *Nanna Sørensen*, født 31. Januar 1910.

Jeppe Hansen Andersens næst yngste Datter *Mette Kathrine Ravn*, født 27. Juli 1834, kom allerede til Vestjylland 1. November 1863 og tjente da som Pige hos sin Broder, A. A. Ravn, i nogle Aar. Hun forblev ugift, men havde Plads hos flere Aftægtsfolk, hvor hun passede og plejede dem til deres Død. Saaledes kom hun til at tjene hos en blind Aftægtskone paa Gaarden Højrup i Roust, Grimstrup Sogn. Det var vist i Efteraaret 1868, og hun var der, til Konen døde i Efteraaret 1872. Derefter var hun et Aarstid eller to hos Broderen, A. A. Ravn, og arbejdede lidt for Føden. Saa kom hun til en gammel Aftægtsmand paa Rudholm, ogsaa Grimstrup Sogn paa Roust Sønder- eller Vestermark. Der var hun i flere Aar til han døde, hvorefter hun kom til Hjortkær, ogsaa i Grimstrup Sogn, til et Par gamle Aftægtsfolk. Manden hed Jakob. Der var hun, til de døde begge. Saa kom hun igen til Faaborg hos A. A. Ravn, og blev der paa Gaarden ogsaa efter at Sønnen, Jeppe A. Ravn, havde overtaget den, til sin Død 20. Januar 1921.

Den sidste af Jeppe H. A. Ravns Børn, *Maren Jepsen Ravn*, født 18. Juli 1839, var gift med Skrædermester Fensholdt, en Sønderjyde. De havde Bryllup i Maj 1866 og boede i Ø. Linnet By. Hun døde 5. Juli 1869. I kirkelig Hensende sluttede han sig til den grundtvigske Retning. Den præjsiske Statskirke passede ham ikke, hvorimod han var med i Valgmenigheden i Rødding, og da han tillige var stærkt dansksindet, var han ikke velset af de præjsiske Mynigheder.

Under den fransk-tyske Krig i 1870 var han en Tur i Vamdrup, hvor han havde Ophold hos sin Kones Fættre og Kusiner. Hos Morten Brender deltog han i Gaardens

Arbejder. Han var da ikke rigtig tryk ved at være hjemme, men saa havde Kommuneforstanderen sagt til hans Kone, at han kunde godt komme hjem nu, han troede ikke, der var nogen Fare nu. Han mente, han kunde blive oversat i Reserven. Han kom saa hjem og blev fremstillet for Militærautoriteterne. Han kom saa til Ersatsreserven, hvilket betød saa meget, at der kom ikke Bud efter ham, saa længe der var en vaabenfør Mand i Ø. Linnet.

Han blev gift omkring 1872 med en Pige fra Tobøl, og han var en Tid ovre at bestyre Konens Fødegaard, hvor der ellers var en Broder, som havde faaet det. Det var nu vist ogsaa mest pro forma for ikke at være i Tyskland hele Tiden.

Vi besøgte ham engang der, det var i Paasken 1879. Han havde et Par Børn sammen med denne Kone, men de er rejst til Amerika. Hans anden Kone døde ogsaa, og han blev gift endnu engang med en Pige derfra Eggen. Han havde foruden Skræderforretning ogsaa noget Manufakturhandel. Nu kom der en Dag en tysksindet Dame ind i Butikken og vilde købe nogle Sager. Der stod da en Dør aaben ind til hans private Lejlighed, og der kunde hun se et stort Billede af Grundtvig, og ved de øverste Hjørner af Billedet var fastgjort to smaa Dannebrogsglag. Det gik hun hen og meldte til Myndighederne, og straks fik han Udvisningsordre om at være ude af Landet inden 2 24 Timer. Han gik til Amtsforstanderen og talte med ham om Sagen, for han mente, at det var fuldtud lovligt i den private Lejlighed, men Forstanderen var af en anden Mening, og det var jo ham, der havde Magten. „Nu er det anmeldt, og vi kan ikke sidde og pille med en Pennekniv, vi skal bruge Øksen.“ Nu skulde han rejse.

Udvisningen var sket før 1884. Efter den Tid boede han i nogle Aar i Holsted, hvorfra han rejste til Salling og saa til Bramminge og derfra til Esbjerg, hvor han forblev til sin Død. Han havde der selv Hus. Der er 3 voksne

Børn, som den sidste Kone er Moder til. Det er en Søn, Hjalmar, der er Maler, og to Døtre, hvoraf den ene hedder Dagny. De deler nu Huset i Samdrægtighed, og det er et godt Hjem.

Maren Ravn, gift med Skrædermester Fensholt, boede, som nævnt, i Ø. Linnet By. De havde 2 Børn. Den yngste, en Dreng, var kun ca. 6 Uger gammel, da Moderen døde først i Juli 1869. Drengen døde kort Tid efter. Den ældste, en Pige, Marie Fensholt, var født 11. Februar 1867. Hun var meget af sin Ungdom i Kolding hos Schrøders Slægt fra Askov. Hun blev 21. August 1902 gift med Snedker Niels Egsgaard, der er født 29. Februar 1860 og død 27. September 1933. Marie døde 9. Maj 1923. Han arbejdede hele Tiden paa Mejeriernes Maskinfabrik i Kolding. De havde 2 Børn:

1. Astrid, født 27. Juni 1903.
2. Helge, født 5. April 1905.

Helge læste og vilde have gaaet den studerende Vej, men han døde allerede som ung den 16. December 1927. Astrid arbejdede meget ved Kontorarbejde. Hun blev den 12. December 1937 gift med Johannes Sterlie, der er født 12. August 1901. De boer i Kolding, Drejersvej 5.

Anders Pedersen (Ødis) og Ane Kathrine Højen havde følgende Børn:

1. Jørgen Andersen, født 17. Februar 1849, død 12. Maj 1925.
2. Ane Margrethe Andersen, født 18. September 1852, død 3. Marts 1931.
3. Johanne Andersen, født 1854, død 1937.
4. Karen Andersen, født 1857.
5. Ole P. Andersen, født 3. Juli 1859.
6. Ane Kathrine Andersen, født 1863.

I. Jørgen Andersen blev ca. 1880 gift med Andrea Lauridsen, Datter af Møller Lauridsen i Heager. De overtog Anders Pedersens Gaard i Heager, og han boede hos dem og blev plejet til sin Død 1897. Jørgen Andersen havde følgende Børn:

1. Kathrine Andersen, der blev gift med Gaardmand Poul Lauridsen, Øse Østermark, Søn af Kresten Lauridsen, Ølgod. Hun døde 1922.

2. Kirstine Andersen, 1905 gift med Møller Kristian Nielsen, Starup, Søn af Niels Nielsen, Hejnsvig. Møllen laa først i den søndre Bydel, men da Banen kom, flyttede han Møllen over til Stationen i Nr. Starup.

3. Anders P. Andersen, født ca. 1885, blev 1935 gift med Mine Beck, Datter af H. J. Beck af Kjærup i Janderup Sogn. Hans Fader, Jørgen Andersen, solgte Gaarden i Heager i 1910, hvorefter han købte en mindre Gaard lidt vest for Øse By, som Anders Peder nu har overtaget.

4. Cecilie Andersen, der 1909 blev gift med Kristian Nielsen, Søn af Niels Nielsen, Tistrup. De boede ude i Kragkjær paa den Gaard, som Kristen Bennedsen, senere Sønnen Jørgen P. Kristensen har beboet. Cecilie døde 1925.

5. Laura Andersen blev 1916 gift med Bøjle Kristensen, Søn af Mads P. Kristensen, Haltrup.

6. Jørgine Andersen, gift 1919 med Niels Nielsen, Søn af Niels Nielsen, Tistrup.

7. Laurids Andersen, gift 1926 med Marna Lauridsen, Datter af Kristen Lauridsen, Vesterbæk. De bor paa en Gaard i Agervig.

II. Ane Margrethe Andersen, født 18. September 1852, blev 1876 gift med Ole Peder Vilmann Pedersen, født i Aarre 6. Marts 1839. Han blev kaldt Vilmann af Aarre, og han havde været i Amerika i en Aarrække. Han var Snedker og Tømrer og købte en lille Ejendom. Han døde der 19. August 1884. De havde 3 Sønner:

1. Peder Vilmann Pedersen. Han er gift og boer paa Amager. Har været ved de elektriske Sporvogne.

2. Anker P. Pedersen. Han rejste til Amerika omkring Aaret 1898.

3. Marinus Pedersen er gift og bor paa Amager. Han er Blomstergartner og kører sine Blomster ind paa Københavns Blomstertorv hver Dag.

Ane Margrethe blev gift igen 1886 med en Ungkarl, Zakarias Kristensen fra Aarre. Han var Hjulmand, og han brugte Haandværket noget i en Del Aar. Senere byttede han den lille Ejendom bort og fik en Gaard paa Aarre Søndermark. Ane Margrethe døde vist 1931, Zakarias et Par Aar senere. De har følgende Børn:

1. Ole Peder Vilmann Kristensen, født i Aarre den 30. April 1887. Han blev 1922 gift med Bine Johanne Madsen af Bilstoft i Næsbjerg Sogn. Deres Børn:

1. Ane Margrethe, født 1923.
2. Magnus, født 1925.
3. Bodil Marie, født 1927.

2. Ane K. M. Kristensen, født 29. Maj 1888, blev i 1911 gift med Kristen Madsen af Bilstoft i Næsbjerg Sogn, kaldet Hedevang. De har ingen Børn.

3. Kristian Kristensen, født i Aarre 10. December 1892 og gift 28. November 1916 i Dakota med en amerikansk Dame. Deres Børn er følgende:

1. Cecil, født 1917.
2. Anna Sørine, født 1918.
3. Selma, født 1921.
4. Ragne, født 1925.
5. Risetete, født 1927.
6. Wanda, født 1933.

4. Johanne Margrethe Kristensen, født i Aarre den 12. Februar 1894, blev i 1919 gift med Søren Thøgersen i Bilstoft. Deres Børn er følgende:

1. Zakarias, født 1922.
2. Marie, født 1924.
3. Gustav, født 1927.
4. Andreas, født 1931.
5. Mary, født 1936.

5. Margrethe Kristensen, født i Aarre 31. Marts 1895, gift med Marinus Madsen fra Thorstrup i 1917 i Fresno, U. S. A. Deres Børn:

1. Cecilia, født 1918.
2. Elmar, født 1920.
3. Alica og Ruth, født 1922.

6. Dagmar Kristensen, født i Aarre 31. Marts 1895. Tvilling, gift med Alfred Lorensen af Vesterbæk 1920. Deres Børn er følgende:

1. Mads Peder, født 1920
2. Andreas, født 1922.
3. Søren, død.
4. Zakarias, født 1926.
5. Søren Nielsen, født 1928.
6. Vilman, født 1931.

III. Johanne Andersen, født 1854, gift 28. November 1890 med Anders Kristiansen af Øse, født 1854, Søn af Kristian Smed kaldet, idet han var Smed. De har 4 Børn:

1. Marie, gift 1917 med Søren Lauridsen.
2. Kathrine, gift 1918 med Niels Kr. Jessen.
3. Kristian Kristiansen, gift 1929 med Helga Klintholm, København.
4. Anna Kristiansen, ugift.

IV. Karen Andersen, født 1857, gift 19. Maj 1885 med Jørgen P. Kristensen, Søn af Kristen Bennedsen af Kragkjær i Øse Sogn, hvor de boede, indtil han solgte Gaarden til Kristian Nielsen.

De har følgende 3 Børn:

1. Metha, født 1887, gift 1904 med Theodor Madsen, Søn af Snedker Lars Madsen i Hostrup. De boede først i Hostrup, senere byggede han et Hotel ved Nordenskov Station. Theodor døde 1937.

2. Kristian Kristensen, der er født 1890, rejste 1913 til Amerika sammen med Anders Peder Andersen, som var en Rejse herhjemme denne Vinter. Anders Peders Broder, Niels Jørgen Andersen, rejste med samtidig.

3. Kathrine Kristensen blev gift med en Fætter, Søren Andersen. Søn af Peder Andersen. De har nu hans Fødegård, som der er flere af hans Søskende, der har haft og beboet. Skønt Søren i flere Aar har været syg, har de endnu Gaarden. Stuehuset bliver ombygget i Sommer. Stald og Lade er ombygget for nogle Aar siden. Gaarden blev bygget i 1873, men nedbrændte under et Tordenvejr i 1879. Den opførtes atter i den gamle Stil, men er nu noget mere moderne.

V. Ole P. Andersen, født 3. Juli 1859, havde først i Fællesskab med Broderen Jørgen Andersen Fødegården i Heager. Han solgte sin Part til Jørgen Andersen, hvorefter han i 1887 købte en mindre Gaard i Smørpøtte, Skads Sogn. Blev 8. December 1892 gift med Ane Marie Andreasen, en Datter af Gaardmand Taarsholdt i Gummesmark, Nykirke Sogn. De boede først i Smørpøtte, men flyttede saa til Esbjerg. De havde 5 Børn:

1. Kathrine Andersen, der 1923 blev gift med Mads Hindhede, Søn af Anton Hindhede, Lem ved Ringkøbing, hvor de boer.

2. Marie Andersen, gift 1924 med Muremester Hans Møller, Esbjerg.

3. Ricard Andersen, gift 1932 med Mine Friis, en Sønnedatter af forhenværende Købmand og Kromand Friis i Øse.

4. Aksel Andersen, gift 1921 med Nikoline Ravnsbæk fra Esbjerg.

5. Hans Andersen, gift 1935 med Edith Jensen, Datter af Karl Jensen, Randers. De boer i Esbjerg.

VI. Ane Kathrine Andersen, født 1863, Datter af Anders Ødis. Gift 22. Oktober 1886 med Skrædermester H. J. Vejs i Øse. Han er født i Klinting, Henne Sogn. De har haft 7 Børn, hvoraf 2 er døde som smaa.

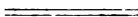
1. Kirstine Vejs, gift med Niels Laurids Lauridsen, Søn af Jens Lauridsen af Haltrup. De bor paa Haltrup Mark.

2. Julie Kathrine Vejs, gift med Laurids Larsen, Søn af Peder Haahr Larsen, Heager. De boer ved Nordenskov Teglværk, hvor han har en vellønnet Plads.

3. Kristen Vejs, gift med Jenny Lauridsen, Datter af Jens Lauridsen, Haltrup.

4. Metha Vejs, gift med Niels Jensen Nielsen, Søn af Kristen Nielsen, Oved. De boer i Oved paa en Landejendom.

5. Inger Vejs, gift med Alfred Kristensen, Søn af Jens Kristensen af Vesterbæk.



2. Del

Slægten Ravn

fra

Vamdrup 1780.



Det var i Januar Maaned 1908, at jeg modtog et Brev fra Amdsraadsmedlem Paulin i Vamdrup. Brevet gav Oplysninger om, at der fra en Sagfører i Kiel var kommet Brev til Sognepræsten angaaende et Dødsfald dersteds af en Kone, som var født i Vamdrup, og nu vilde Sagføreren søge Oplysninger om Slægten. Den afdøde efterlod sig ingen Børn og ingen Søkende. Manden, som var død tidligere, stammede længere sydfra og havde ingen nær paa-rørende Slægt, saa Efterladenskaberne skulde fordeles til Danmark.

Den nu afdøde Kone var en Datterdatter af forhen-værende Gaardejer Peder Andersen Ravn af Ø. Vamdrup. Han boede der fra ca. 1780 til sin Død noget efter Aar-hundredskiftet.

Kristian Vilhelm Meyer af Kiel var Jæger paa Østerby-gaard og blev, som ganske naturligt var, gift med en af Byens Piger, Kathrine Marie Pedersdatter, født 1741, Datter af Peder Andersen Ravn. De fik en Datter, Ida. De rejste senere til Kiel, hvor de boede uden at faa flere Børn. Datteren Ida blev gift med en Murer Ritter fra Rostock. De blev ved at bo i Kiel og døde der begge, barnløse.

Jeg maatte nu til at søge Oplysninger. Først gik jeg til min Fader, som endnu levede og boede paa Gaarden. Han vidste god Besked, idet han, skønt født i Ø. Linnets Sogn, var opvokset i Vamdrup hos sin Bedstefader Anders A. Ravn, en Broder til P. Andersen Ravn. Han kunde give fuldkommen Rede for hver enkelt af P. Andersens Børn, hvor de var bleven bosiddende m. v.

Jeg fik nu fuldt Arbejde med at undersøge hos adskillige Præster og tog til Arkivet i Viborg for at faa Oplysninger om de paagældende, og det lykkedes til Fuldkommenhed.

I Sommeren 1913 faldt det mig i Tanker, at det kunde være rart nok at have alle disse Papirer, Jeg skrev da til Sagføreren i Kiel og bad ham sende mig disse. Jeg mente, at han nu havde dem afbrugt. Han sendte ogsaa Papirerne med det samme.

Men nu ser jeg, at der mangler noget. Jeg har ikke undersøgt det før. Der var saaledes 2 Familier rejst til Amerika og bosat sig der, hvoraf den ene sendte mig Fuldmagt til at tage imod og kvittere for Arven, hvilken jeg ogsaa fik og sendte dem Pengene derover.

En Familie var rejst fra Vamdrup ned til Tinglev. En Mand, som boede i Føvling Sogn og hørte til Slægten, kom en Dag spadserende hertil. Nogle boede i Lunderskov, men jeg husker ikke længere deres Navne, og af den Grund kommer de ikke med i Slægtsfortegnelsen.

Landsarkivet i Viborg giver den 11. Februar 1939 følgende Oplysninger:

Peder Andersen (men uden Tilnavnet Ravn) blev trolovet 12. Januar 1779 med *Ellen Krestensdatter* i Vamdrup og ægteviet samme Steds 10. Oktober samme Aar:

I Ægteskabet var følgende Børn:

1. Elisabeth, døbt 23. Marts 1780.
2. Anders, døbt 21. April 1782.
3. Else, døbt 3. Juli 1785.
4. Anna Marie, døbt 28. Oktober 1787.
5. Niels, døbt 23. December 1788.
6. Kristen, døbt 13. Juni 1791.
7. Ane Marie, døbt 19. Januar 1794.
8. Hans Ravn, døbt 12. Juli 1796.
9. Bodil Kathrine, døbt 1. Oktober 1798.
10. Kathrine Marie, døbt 11. Oktober 1801.
- 11 og 12. Anders og Frands, Tvillinger, Anders død 22. April 1804.

Ved Børnenes Daab kaldes Faderen ved de første 5 Børn for Peder Andersen, men ved Resten for Peder Ravn eller Rafn og endelig ved Tvillingernes Daab bliver han kaldt for Peder Andersen Ravn.

Peder Ravn er døbt i Jordrup den 17. April 1754 som Søn af Anders Larsen, men Moderens Navn er ikke anført i Kirkebogen. Ellen Kristensdatter er død i Vamdrup den 28. Marts 1847, 87 Aar gl. og ifølge Dødstilførslen født i Vamdrup Sogn. Desværre mangler Kirkebogen for Vamdrup for Aarene 1735—59, begge Aar indbefattet, og den efterfølgende Kirkebog, der begynder 1760, nævner kun en Ellen paa det Tidspunkt, og hun er døbt 21. Februar 1762.

Sandsynligvis er hun den rette, men Kirkebogen er saa beskadiget, at netop Faderens Navn er fuldstændig ulæseligt. Da Vamdrup Kirkebog heller ikke anfører konfirmerede Børn før 1816, kan man ikke ad den Vej faa fastslaaet Faderens Navn.

Peder Andersen Ravn er død 18. Februar 1829. Da var han Aftægtsmand hos sin Søn Hans Pedersen Ravn i Ø. Vamdrup, hvorimod hans Hustrn, Ellen, først døde 28. April 1847, og da er Gaarden afhændet til Peder Kjærsgaard, og Sønnen Hans er kommen op paa Gammelgaard i V. Vamdrup.

Om nogle af Peder Andersen Ravn og Hustrus Børn kan gives følgende Oplysninger:

Nr. 1. Elisabeth — eller Elsaba —, der er født den 23. Marts 1780, blev gift med Henrik Jørgensen, Husmand paa Drenderup Mark i Ødis Sogn. De havde en Søn, født 26. November 1810. Hans Navn var Peder Jørgensen. De havde ogsaa en anden Søn, som hed Thomas Andreas Jørgensen, født 17. April 1823, begge i Ødis Sogn.

Den 9. December 1805 blev født en Datter af Henrik Jørgensen og Elsaba Pedersdatter. Datteren fik Navnet Anneken Jørgensen, der ca. 1830 blev gift med Frands Larsen. De havde en Datter, Else Marie Lasdatter, født i Ødis Sogn 1840, der den 4. August 1865 blev gift med Ungkarl Kristoffer Fischer af Ødis. Hun er død 6. Februar 1887. De havde følgende Børn, der alle er født i Ødis Sogn:

1. Frits Larsen Fischer, født 31. Marts 1866.
2. Kristen Mikkelsen Fischer, født 4. April 1865.
3. Martin Kristian Fischer, født 19. April 1872.
4. Julius Fischer, født 16. Juli 1874.

Frands Larsen og Anneken Jørgensen havde endvidere en Datter, der hed Elsaba Larsen og var født 15. August 1838 paa Drenderup Mark i Ødis Sogn. Hun blev gift

med Johan Peder Schmidt. De havde en Søn, som hedder Frits Larsen Schmidt, født 24. December 1861. Han lever endnu i 1939 og boer i Ødis.

Nr. 3. Else Pedersdatter, døbt 3. Juli 1785 i Vamdrup Kirke, blev 17. Maj 1817 viet til Ungkarl Hans Henrik Hus. De har den Gang begge tjent paa Østerbygaard, han som Tjener. Hendes Dødsdag staar anført i Kirkebogen den 14. Juli 1876, 91 Aar gl., Enke efter Hans Hus paa Kongsbjerggaard i Andst Sogn, ogsaa kaldet Kragehuset.

Aar 1811 den 23. Maj lod Else Pedersdatter døbe en Datter, som kaldtes Kristine Hansdatter. Udlagt til Fader Hans Henrik Hus, født i Norddorf i Holsten, nu tjenende i Livregimentet ved Dragonerne. Daaben fandt Sted i Vamdrup Kirke.

Bemeldte Kristine er 13. Juni 1835, da hun var 24 Aar gammel, bleven gift med Simon Pedersen af Vranderup i Seest Sogn. Han var 32 Aar gammel. Hun er død den 9. Juni 1886. En Søn, Peder Hansen Hus, blev 22. November 1866 gift med Pigen Ane Kirstine Hansen i Vorbasse Kirke. Peder H. Hus er død 2. Maj 1902 i Holsted Sogn. De havde en Datter, Ane Hansine Hus, der er født den 26. Oktober 1872. De havde ogsaa et Par Tvillinger, født 4. Februar 1867, en Søn og en Datter, Simon Pedersen Hus og Mette Kirstine Pedersen Hus. Hun er den 25. Marts 1887 viet i Seest Kirke til Ungkarl Peder Sørensen Bonde. Efter hendes Død blev han den 26. Oktober 1897 gift med en ældre Søster, Ane Hansine Pedersen Hus. I Ægteskabet har været en Datter, Ane Kathrine Bonde, der er født den 27. December 1887, død 18. Februar 1900.

Efter P. S. Bondes Død blev Mette Kirstine gift med Jørgen Jensen Fyhn. I dette Ægteskab var der en Søn, Peder S. Fyhn, født 5. December 1903.

Ane Kirstine Bonde, født i Gjørklint i Holsted Sogn 16. Juni 1889, død samme Sted 17. Juli 1889.

Moderen, Mette Kirstine Pedersen Hus, gift med Peder Sørensen Bonde, Gjørklint, er død 13. August 1889 i Gjørklint.

Nr. 5. Niels Pedersen Ravn, født 23. November 1788 i Ø. Vamdrup, død 1846, 58 Aar gammel, i Skudstrup i Skodborg Sogn. Han blev den 3. November 1821 i Strellev Kirke ægteviet med Pigen Ane Marie Jensdatter fra Strellev, 21 Aar gammel. Hun havde nok tjent paa Vamdrup-Eggen. De havde følgende 4 Børn:

1. Ellen Kathrine Pedersen, født 5. Oktober 1826.
2. Jensine Pedersen, født 25. November 1829.
3. Peder Nielsen Ravn, født 26. Marts 1835.
4. Magdalene Lauridsen, født i Ø. Vamdrup 25. Januar 1822.

Sidstnævnte er efter forudgaaende Tillysning i Skodborg Kirke den 2. Februar 1850 i Brørup Kirke viet til Ungkarl, Daglejer Peder Lauridsen af Gjerndrup, 32 Aar gammel. Hun var 28 Aar gammel. Hun er død i Esbjerg den 27. December 1907. Peder Lauridsen er død i Esbjerg den 27. Januar 1883. De havde en Søn, Andreas P. Lauridsen, født 2. April 1862 i St. Darum, samt to Døtre, Laurette Johanne Lauridsen, født 16. Februar 1853, og Ellen Mariane Magdalene Lauridsen, født 5. November 1858, vistnok i St. Darum.

Nr. 6. Kresten Ravn, Søn af Peder Andersen Ravn i Ø. Vamdrup, født og døbt den 13. Juni 1791 i Vamdrup Kirke. Ugift. Optaget paa St. Jørgens Hospital i Kolding den 12. September 1850, hvor han er død den 15. November 1867.

Nr. 8. Den 24. November 1827 blev Ungkarl Hans Pedersen Ravn af Ø. Vamdrup, 32 Aar gammel, gift med Pigen Mette Kristine Markusdatter af Dyrbjerg i V. Vam-

drup, 28 Aar gl. Mette døde 20. Oktober 1837 og er begravet paa Vamdrup Kirkegaard. Hans P. Ravn blev gift igen, 40 Aar gl., med Pigen Ida Pedersdatter af Gjelballe, 22 Aar gl., viet i Hjemmet 28. Marts 1839. Han boede da paa Gammelgaard i V. Vamdrup, hvor han er død den 12. Juli 1844, 48 Aar gl. Der var følgende Børn:

Peder Hansen Møller — Navnet Ravn er nu udeladt — født 21. Maj 1829. Han er ægteviet i Skanderup Kirke den 28. Juli 1870 med Pigen Inger Marie Sørensen af Gjelballe, hvor de boede. Hun er død der den 13. Februar 1882. De havde en Søn, Hans Møller, født den 26. Oktober 1876 i Gjelballe, og en Søn, som hed Søren Pedersen Møller, født den 21. April 1871, og desuden en Datter, Maren Kathrine Møller, født 15. August 1879.

En Datter af H. P. Ravn paa Gammelgaard, Mette Kirstine Ravn, født 19. Februar 1831, blev den 27. November 1857 gift i Kolding med Ungkarl Mads Jensen af Gjelballe, født 14. Juni 1830. Hun er død i Kolding den 4. August 1860.

En anden Datter af H. P. Ravn er Mette Kirstine Møller, født den 28. Marts 1840. Moderens Navn, Ida Pedersdatter, staar anført. Hun er nok født paa Gammelgaard, men der gives ingen videre Oplysninger.

En Søn af Hans P. Ravn, eller nu Møller, af Gammelgaard hed Markus Hansen Møller, født i Hjarup Sogn den 1. April 1835, gift med Pigen Ane Marie Nielsen af Lejrskov den 16. Maj 1868. Han var 33 Aar gammel, hun 23 Aar gammel. Hun døde 1. Marts 1869, efter at have født et Drengbarn nogen Tid før. Hun er død i Egholt, idet de da er flyttet fra Gammelgaard. Han er kort Tid derefter flyttet til Søgaard i Hejnsvig Sogn. Han blev her den 27. December 1871 gift med Pigen Ane Marie Mogensen af Søgaard. Hun er død samme Sted den 9. April 1889, medens han er død 15. Maj 1905.

En Søn, Markus Hansen Møller, samme Navn som

Faderen, boede som Handelsgartner i Esbjerg omkring Aar 1910. Han var født 25. Januar 1869, kort Tid før sin Moders Død.

Karen Margrethe Møller, født 3. Februar 1875, Datter af Markus Hansen Møller og Hustru Ane Marie Mogensen i Hejnsvig Sogn. En anden Datter, Mette Kirstine Møller, er født den 28. Juni 1878. Hun er ægteviet i Esbjerg den 26. Februar 1908 til Muremester Kristian Peder Grube.

Ovennævnte Markus Hansen Møller er født den 1. April 1835 paa Dyrgaard, der paa det Tidspunkt ejedes af Morfaderen af samme Navn.

Markus H. Møller havde endnu en Datter, Hansine Møller, som er født den 22. Juli 1883. Hun blev den 13. Maj 1904 gift med Ungkarl, Husmand Kristen Nielsen Kristensen af Trøllund i Hejnsvig Sogn.

Nr. 9. Bodil Kathrine Pedersdatter er født i Ø. Vamdrup den 1. December 1798 og gift den 6. December 1828 med Jes Langvad af Ødis, 29 Aar gammel. Hun er død den 1. December 1838. De havde 3 Døtre: Ane Margrethe Langvad, født 13. September 1824, Kirstine Langvad, født 19. December 1827, og Ellen Kathrine Langvad, født den 8. August 1829. Hun blev den 6. December 1856 gift med Enkemand Peder Nielsen Engel i Vamdrup. Hun er død den 11. Oktober 1903. De havde en Datter, Bodil Kathrine Pedersen, født 2. Juni 1865 i Vamdrup og senere gift med Pumpemager Søren Hansen Nielsen. Han var 28 Aar gammel, hun 23 Aar gammel. Hun er død den 17. August 1899 og han noget før. De havde 2 Børn: Peder Nielsen, født 10. Februar 1889 paa Drenderup Mark i Ødis Sogn, og Hans Nielsen, født 10. Marts 1890 samme Steds.

Nr. 10. Kathrine Marie Pedersdatter, født den 11. Oktober 1801 i Ø. Vamdrup, gift i 1841 med Jæger Kristian Vilhelm Mejer paa Østerbygaard. Han var fra Kiel, hvortil de flyttede og levede al deres Tid. Af Børn havde de

kun en Datter, Ida Kathrine Frederikke Mejer, født i Vamdrup den 16. Maj 1842. Kathrine Marie har da nok boet hjemme hos sin Moder, der endnu levede som gammel Af-tægtskone til 1847. Ida er i Kiel bleven gift med Murer-svend Johan Georg Frederik Ritter, født i Rostock den 15. November 1845. De levede stadig i Kiel og havde ingen Børn.

Det er denne Ida, som nu er død, og hvis Død gav Anledning til Eftersøgning efter Slægten. Undersøgelsen har vist, at trods dette, at Peder Andersen Ravn havde 12 Børn, er der efter et Hundrede Aars Forløb ikke en eneste Per-son i Slægten, som bærer Navnet Ravn, hvorimod den anden Linie fra Vamdrup, Anders A. Ravn, om end kun smaat, dog endnu er Ravne, og det eneste Sted, hvor der er For-haabning om Navnets Bevarelse, er hos Jørgen Ravn i Ør-sted, Oxenvad Sogn.

Faaborg ved Varde, den 1. Maj 1940.

JEPPE A. RAVN.



